PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST četrtek, 5. februarja 1948 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 815

Tov. D'Este sodnikom:

«ŽE MNOGO LET SE BORIM ZA IDEALE SVOBODE IN PRAVICE, ZA KATERE SE BORIJO NEŠTETI MILIJONI, KI SE BODO ZANJE TUDI V BODOČNOSTI BORILI; IN OB NJIHOVI STRANI SE BOM BORIL TUDI JAZ. SODNIKI TO DOBRO VEDO, ŠE BOLJE PA BODO TO DEJSTVO SPOZNALI V PRIHODNOSTI».

HOTELI BI PO VSEJ SILI DOKAZATI, DA SO BILE ARETACIJE FAŠISTIČNIH KRIMINALCEV ZLOČIN

Blatenje in poskusi diskreditiranja partizanskega gibanja in ljudske oblasti se ponavljajo z vsemi mogočimi inscenacijami in preštudirano režijo, odkar so Anglo-američani okupirali naše ozemlje.

Po vpitju in kričanju o «deportirancih» in fojbah je letos vsa ta ogabna kampanja dosegla svoj največji vzpon v znanem procesu «partizanskih uniform» po openskih dogodkih, s čemer pa niso spričo odločnega nastopa vsega tržaškega ljudstva mogli uresničiti svojih namer. Zato so takoj po znanem neuspelem procesu proti partizanom izsilili proces proti tov. D'Esteju, čeprav je državni tožilec mnogokrat vrnil spise departmanu za pravne zadeve okupacijske vojaške uprave z motivacijo, da ni nobenega razloga za uvedbo kazenskega postopanja proti tov. D'Esteju.

In proces se je zato moral vršiti, tov. D'Este je bil obsojen kato, da so s tem proglasili za zločin vse tiste aretacije fašističnih kriminalcev, ki jih je izvršila ljudska oblast. Zaradi tega so, čeprav ni bilo za obsodbo nobene pravne osnove, obsodili tov. D'Esteja na leto in pol ječe, pri čemer se ne bomo to pot niti sklicevali na amnestijo, ki velja za te primere v Italiji, in ne na delno amnestijo, ki v tem pogledu določajo odredbe okupacijske vojaške uprave pri nas.

S tem so hoteli doseči naslednje: spremeniti v zločin, kar je bila dolžnost vsakega protifašističnega borca; spraviti ob ugled voditelje partizanskega gibanja in jih na ta način odvojiti od ljudstva; zastrašiti demokrate, ki so izvršili svojo dolžnost, da bi živeli pod stalno grožnjo aretacij in obsodbe.

Vse to spada v okvir poizkusov anglo-ameriškega imperializma, ustvariti na tej občutljivi točki strateško oporišče, mesto pa spremeniti v kolonijo. Zadržanje ljudskih množic, ki so ves čas budno sledile procesu, in prvi ogorčeni komentarji, ki smo jih slišali po obsodbi, pa govore, da se tudi to pot in nikoli ne bo posrečilo reakcionarnim silam doseči svojih ogabnih ciljev.

Tovariš Bruno D'Este obsojen na eno leto in pol ječe, čeprav ni bilo nikakršnega pravnega temelja niti za proces, še manj pa za obsodbo

Včeraj se je pred porotnim sodiščem nadaljeval in zaključil proces proti tov. D'Esteju. Prvi je govoril dr. Tončič.

V svojem govoru je odvetnik dr. Tončič, ki brani tov. D'Esteja, brez komedijantskih in teatralnih poz odgovoril državnemu tožilcu in odvetniku Morgeri, ki sta v torek toliko trdila, da tu v naših krajih ni bilo prave revolucionarne borbe. Dr. Tončič je pravilno poudaril, da je baš ustanovitev nemškega Jadranskega operacijskega področja ona protirevolucionarna sila, ki je hotela zavreti ves revolucionarni polet v Julijski krajini, ki se je porodil že mnogo pred prihodom Nemcev. Tu ni bila samo borba proti Nemcem, bila je tudi borba proti fašističnemu državnemu ustroju, ki se je nadaljeval z ustanovitvijo Jadranskega operacijskega področja.

Glede Jugoslovanske armade, o kateri je toliko govora na sodišču, pa je odvetnik orisal tudi vso razvojno pot in nastanek te nove ljudske revolucionarne armade. Nastajali so partizanski odredi, iz katerih so nastale brigade divizije, korpusi in armade redne Jugoslovanske vojske. Ta vojska je bila prava revolucionarna vojska, najtesneje povezana z ljudstvom, ki jo je dejansko materialno podpiralo. Sama ta ljudska armada je najtesneje sodelovala z ljudskimi odbori, kajti komaj je vojska osvobodila ozemlje, je predala upravo v roke narodno osvobodilnim odborom. Prav ti pojavi, ki so se zgodili na ozemlju Jugoslavije, so se zgodili tudi tu v naši zemlji po Krasu, na Vipavskem in v Istri. Po 8. septembru 1943 se je narodni upor spremenil tudi v revolucionarno gibanje. Narodnemu značaju upora se je pridružil tudi socialni značaj. Prav zaradi tega so se temu gibanju pridružili tudi mnogi Italijani tukajšnjih krajev. Nobene razlike ni med partizanskimi oddelki in vojaškimi oddelki, ki so v bistvu eno in isto. Prav zaradi tega so maja meseca, ko je JA izganjala Nemce iz tukajšnjih krajev, postavljala kot posadke po vaseh in mestih oborožene partizane iz tukajšnjih krajev, ki so jih za to mobilizirali. Zakon, ki je tedaj vladal v teh pogojih v naših krajih, je bil zakon revolucije, nikakor pa ne določba kazenskega zakonika. Zaradi tega ne moremo soditi ta dejanja s civilnim zakonikom v rokah, ki so ga v miru napravili juristi.

Z juridične strani je odvetnik opozoril, da so bile vse aretacije, ki so jih izvršili tovariši 1945 leta popolnoma zakonite, in to na podlagi moskovskih dogovorov in mirovne pogodbe z Italijo in tako imenovanega «Jus gentium», ki se je uveljavil po obeh vojnah. Običaj je namreč, da se po vojnah aretirajo vsi kriminalci. Sicer pa, če bi D'Este res ukazal aretirati omenjene fašiste, ne bi bilo nič čudnega, saj je bil predsednik odbora, torej zakonitega organa; če bi pa tudi dal ta ukaz, bi bil zakonit tudi zaradi tega, ker je ves narod zahteval aretacijo teh fašistov in ljudska oblast je bila najvišji izraz ljudske suverenosti. Sicer pa, če bi — recimo — moral aretirati, in da bi tega ukaza ne hotel izdati, bi izdal načela, za katera se je boril. Vendar pa je dokazano, da D'Este nikakor ni tega ukaza izdal. Zato ni niti najmanjšega dokaza. Poleg tega pa so bili nekateri fašisti, ki so jih baje na D'Estejev ukaz odpeljali v Ižolo, že itak zaprti pri Jezuitih. Trditev, da je D'Este izdal nalog o aretaciji, je popolnoma neutemeljena.

Odvetnik se je dotaknil tudi vprašanja, o katerem je hotelo fašistično časopisje in nekateri krogi na sodišču dokazati, da je Klun povedal, da je D'Este podpisal ukaz, da sta se zaradi tega stepla v zaporih in so jima zaradi tega postavili tudi policaja med njiju. Tudi če bi bilo res, kar naj bi Klun povedal, je stvar pač taka, da je poročnik Cito hotel imeti podpis s strani ljudskega odbora za to aretacijo. Morda, da ga je res podpisal D'Este, toda v tem primeru ga je podpisal le za to, da bi dokazal, da s strani mestnega odbora nima nihče nič proti aretaciji. Dejstvo pa je pri vsem tem, kar tudi Klun potrjuje, da je ukaz podpisal poročnik Cito. Vendar pa se kljub temu vsi zaganjajo le v D'Esteja. D'Este ni ničesar zakrivil, tudi če je samo podpisal dokument, na katerem je bil že izdan in podpisan nalog za aretacijo. Dokaz, da je D'Este postopal s fašisti zakonito, je tudi to, da jih je branil, ko jih je v Ižoli hotelo ljudstvo linčati.

Glede *«plagia»*, katerega je obtožen D'Este, je odvetnik kratko in malo povedal, da je bila ta vrsta zločina skorajda praktično neznana. Prišla je šele danes na dan in to pri nas kljub temu da suženjstva ne poznamo več. *Obtožba namreč o «plagiu» je aktualna tam, kjer obstoja še suženjstvo.* Da bi pa o suženjstvu govorili v našem primeru, je naravnost smešno, ker ni za to nobene stvarne podlage. Zaradi tega je odvetnik predlagal, naj sodišče oprosti D'Esteja, ker dejanje, ki mu ga očita obtožnica, ni kaznivo.

Po kratkem odmoru sta govorila še odvetnik Morgera in državni tožilec, ki se je kot običajno izgubil v neka čudna «dokazovanja», češ da je odvetnik Moro prosil za Kluna amnestijo. Ta trditev državnega tožilca je izzvala s strani odvetnika Mora upravičeno in ogorčeno reakcijo.

Popoldne, preden se je sodišče umaknilo, da izreče sodbo, je tov. D'Este dejal: *«Že mnogo let se borim za ideal svobode in pravice, za katerega se borijo milijoni in miljoni ljudi, ki se bodo še naprej borili za to in ob njihovi strani pa se bom boril tudi jaz. Sodniki to dobro vedo, še bolj pa bodo to spoznali v bodoče.»*

Klun pa je dodal, da je povelja, li so jih dale višje oblasti, izvrševal kot vojak.

Po peturnem zasedanju je sodišče izreklo popolnoma nesmiselno sodbo. Tovariša D'Esteja je spoznalo za krivega odvzema osebne svobode z vsemi olajševalnimi okoliščinami in ga *obsodilo na 1 leto in pol ječe ter na plačilo 50 tisoč lir odškodnine družinam aretiranih fašističnih kriminalcev.*

Kluna je sodišče popolnoma oprostilo, ker ni zagrešil kaznivega dejanja. Sodba sama na sebi je navadno skrpucalo, ki je dokazalo, da je sodišče na vsak način hotelo D'Esteja obsoditi.

Predvsem sploh ni podelilo amnestije za dejanje proti fašizmu, čeprav je tovariš D'Este kot partizan imel pravico do tega. Drugič pa bi mu za dejanje, za katerega ga je sodišče spoznalo za krivega, morali brišati kazen, ker je dejanje kaznivo s kaznijo, ki sega največ do pet let ječe; nerazumljivo je torej, zakaj so mu dali leto in pol.

Admiral Sherman v Madridu

NEW YORK, 4. — Poročajo, da je prispel v Madrid admiral Sherman, ki je bil nedavno imenovan za poveljnika ameriške mornarice v Sredozemlju. Na letališču so ga sprejeli predstavniki Francove Španije. Novinarski krogi smatrajo, da se bo Sherman razgovarjal s Francom o vojaških oporiščih, ki jih namerava ZDA napraviti na španskem ozemlju.

Na Reki ustanovili odbor za pomoč grškemu ljudstvu

REKA, 4. — Ne pobudo sindikalne organizacije so na Reki ustanovili odbor za pomoč grškemu ljudstvu. Že prvi dan je veliko število ljudi pristalo na program tega odbora.

Razstava v Ljubljani, v spomin N. Pirnata

LJUBLJANA, 4. — V novi galeriji umetnosti v Ljubljani so odprli največjo povojno kolektivno razstavo slovenskih umetnikov. Razstava je posvečena spominu slovenskega slikarja Nikolaja Pirnata. Razstave se je udeležilo 77 slikarjev, katerih dela so razstavljena v 12 dvoranah moderne galerije.

MOSKVA. — Letos bodo v Sovjetski zvezi proslavili 400. obletnico rojstva velikega italijanskega filozofa iz dobe preporoda Giordana Bruna.

IRANSKO LJUDSTVO ogorčeno nad naklepi ZDA

Veliko nezadovoljstvo med ljudstvom zaradi vedno večjega ameriškega vmešavanja v Iranu ter zaradi oviranja iranske industrije in trgovine

KAIRO, 4. — Kakor poročajo iz Teherana, je zavladalo med tamkajšnjim ljudstvom veliko razburjenje, ko se je izvedelo za vsebino sovjetske note, ki razkrinkuje ameriške poizkuse, da bi iz Irana napravili vojaško oporišče. Včeraj so aretirali dva iranska demokratična voditelja na podlagi obtožb ameriškega poslaništva, ki jih je označilo kot «nezaželene elemente».

Egiptski tisk poroča, da so na zračni progi Teheran-Tabriz in na drugih zaposlili ameriške vojaške pilote v civilnih uniformah. Ti piloti govorijo zelo dobro iranski jezik, ki so se ga naučili v posebnih tečajih ameriške vojske.

Ministrski predsednik Parhoodi je včeraj izjavil, da vlada «preučuje» sovjetsko noto. Medtem je predstavnik ameriške vojske izjavil, da ameriška vojaska misija daje samo nasvete. Skušal je ovreči sovjetske obtožbe, da Američani skušajo reorganizirati iransko vojsko po ameriškem vzorcu in opremiti vojne tovarne z ameriškimi tehničnimi sredstvi ter napraviti letališča primerna za težke bombnike, kakor tudi zgraditi podzemska skladišča za petrolej ter vriniti njihove agente v vse iranske državne ustanove.

Iranski vojni minister je predložil parlamentu zakon, s katerim predlaga dogovor ZDA za posojilo 10 milijonov dolarjev za nakup orožja. List «Atush» piše, da so govor zunanjega ministra na privatni seji parlamenta sprejeli z molkom in brez diskusije. List «Hijamelman» piše, da krožijo v Teheranu vesti, da vlada pripravlja seznam vseh «oseb», ki ljubijo svobodo in ki so zagovorniki reform». Te osebe bi v primeru izrednega stanja izgnali iz Teherana. Zamenjanje ameriškega slabega blaga z domačim blagom je povzročilo med prebivalstvom veliko ogorčenje. List «Tabriz» piše, da mora vlada upoštevati zahteve ljudstva, ki hoče razvoj domače industrije in notranje trgovine, ter se odpovedati trgovini ZDA, ki dezorganizira domači trg in veča brezposelnost v Iranu.

Program nove vlade v Indoneziji

DJAKARTA, 4. — Predsednik indonezijske vlade Mohamed Hata je izjavil na tiskovni konferenci, da program nove vlade ni načelno drugačen od programa prejšnje vlade. Izjavil je tudi, da sta bila znana predstavnika demokratičnih krogov Amir Sarifudin in Abdul Magid povabljena v novo vlado, da pa sta to odklonila.

Švedski minister Unden o zunanji politiki

STOCKHOLM, 4. — Švedski zunanji minister Unden je v svojem poročilu o zunanji politiki v parlamentu izjavil, da je vlada prepričana, da ogromna večina švedskega naroda ne želi sodelovati v tem ali onem bloku držav.

Glede odnosov Svedske do drugih držav je Unden še pripomnil, da se ne sme delati nobena razlika med državami, in da stoji Svedska na stališču, da države z različnimi političnimi, verskimi, gospodarskimi in socialnimi pogledi lahko živijo druga ob drugi v miru.

Politični krogi v Stokholmu menijo, da bo dala norveška vlada podobno izjavo. S tem hočeta Svedska in Norveška odgovoriti na morebitno vabilo zapadnih velesil, da pristopita k Marshallovemu načrtu.

Električna industrija v Jugoslaviji

ZAGREB, 4. — V največjem jugoslovanskem podjetju za električno industrijo «Rade Konca» v Zagrebu so lansko leto začeli izdelovati električne motorje, transformatorje, telefone in izolacijski material. Ta tovarna gradi največji generator v državi, ki je namenjen hidroelektrični centrali v Mariboru. Lansko leto je ta tovarna izdelala prvi jugoslovanski model transformatorja. Letos bodo začeli z njihovo serijsko proizvodnjo. Začeli so tudi s serijsko proizvodnjo novih posebnih elektromotorjev za tekstilne tovarne in za rudnike. Telefonske aparate izdelujejo z jugoslovanskimi surovinami. Ta tovarna izdeluje prvikrat v Jugoslaviji kotle in umetne inkubatorje.

Proglas brazilske KP v parlamentu

NEW YORK, 4. — V brazilski poslanski zbornici je poslanec Petro Pomar čital proglas, ki ga je podpisal tajnik komunistične stranke Prestes in v katerem se poudarja, da se mora brazilsko ljudstvo boriti proti fašistični diktaturi predsednika Dutre in proti ameriškemu imperializmu. Proglas poudarja, da se brazilski komunisti borijo za svobodo in demokracijo proti barbarstvu, fevdalizmu ter izkoriščavalnemu kapitalu ameriških imperialistov. Proglas poziva vse delavce, naj nadaljujejo borbo za svoje politične pravice in za izboljšanje življenjskih pogojev.

Odgovor ZDA glede Mellahe

WASHINGTON, 4. — ZDA so odgovorile na sovjetsko noto glede letalske baze v Mellahi pri Tripolisu. V noti izjavljajo, da smatrajo sporazum o uporabi te baze za veljaven, samo dokler traja sedanja britanska vojaška uprava.

ZAGREB. — Proizvodnja fotografskega materiala je v preteklem letu zelo napredovala, tako da bo prihodnje leto zadostila domačim potrebam.

De Gasperi išče pretvezo za nastop proti demokratom

17 TISOČ MOŽ POKLICANIH POD OROŽJE ZA «ČUVANJE JAVNE VARNOSTI» — SPLETKE PROTI PARTIZANOM — FAŠISTI, NACISTI, ČETNIKI IN USTAŠI ZBIRAJO OROŽJE — VATIKAN SE PRIPRAVLJA NA NOVE AKCIJE

RIM, 4. — Iz zanesljivih virov se je nocoj izvedelo, da je ministrstvo za obrambo te dni odredilo vpoklic pod orožje častnikov, ki naj bi bili dodeljeni službi za «javno varnost» pri prihodnjih volitvah. Izključeni pa so vsi bivši partizani in simpatizerji levičarskih strank. Sicer pa objavlja že sam uradni list danes odlok, ki določa izreden vpoklic častnikov, počastnikov in agentov javne varnosti. Gre za blizu 17 tisoč mož.

Hkrati pa nekateri večerni listi jasno označujejo AMPI kot organizacijo, glede katere bi morali uveljaviti 18. člen ustave, ki ne dovoljuje vojaških ali polvojaških organizacij, tisk pripominja, naj se ANPI pretvori v «dobrodelno ustanovo», če hoče živeti v miru.

Iz Ancone in Ravene poročajo o velikih policijskih operacijah, ki so jih tam podvzeli, da bi «preprečili prevoz orožja z nasprotne obale». Namen teh vesti — tako poudarjajo nocoj v demokratičnih političnih krogih — je jasen: z napovedjo neobstoječih in fantastičnih gibanj «oboroženih mož» in «partizanov v uniformi» hoče vlada najti pretvezo, da bi opravičila povečanje policijskih sil in izzivalne ukrepe, ki jih misli podvzeti proti demokratičnim organizmom.

Kar se tiče prenašanja orožja — tako poudarjajo isti krogi — se to v resnici izvaja na jadranski obali. Gre za orožje, ki ga v Italiji zbirajo fašisti, nacisti, četniki, ustaši, itd., ki so jih pred kratkim premestili iz enega taborišča v drugo, da bi jim dali večjo možnost gibanja. To orožje pošiljajo nato grškim fašistom (Evo tu prometa z nasprotno obalo!) ali pa ga razdeljujejo, da bi ga uporabili za teroriziranje ljudstva med volivno kampanjo.

Medtem pa imajo visoki vatikanski krogi, vedno tesnejše stike, da izdelajo načrt ideološke borbe in še bolj koordinirajo delovanje katoliške akcije in demokristjanskih politikov v pričakovanju volitev. Tak pomen pripisujejo nocoj razgovoru papeža s predsednikom Katoliške akcije adv. Veronesejem in z znanim izzivačem patrom Lombardijem S. J., ki je v Italiji dal pobudo za «križarsko vojno v obrambo miru in zapadne civilizacije».

Na jutrišnji seji bo vlada odobrila odlok o sklicanju volivnih zborovanj. V Genovi se nadaljuje stavka pomorščakov.

E. MILIČ

Vedno večja draginja v Angliji

LONDON, 4. — Attlee je v poslanski zbornici poročal o vsebini Bele knjige v zvezi s politiko mezd in cen ter izjavil, da bi morali o tej knjigi razpravljati v tovarnah in podjetjih, da angleško ljudstvo spozna sedanji gospodarski položaj. Izjavil je dalje, da je vlada pripravljena razpravljati o tem v zbornici.

Ministrstvo dela je objavilo poročilo o zvišanju cen v letu 1947 in zvišanju plač. Med junijem in decembrom so se življenjske potrebščine podražile za 4%. Živila so se podražila za 3%, oblačila za 2%, gorivo in električni tok za 7%, alkoholne pijače in tobak za 4%, delavcem pa so mezde zvišali le v majhni meri. Dočim so leta 1946 povišali mezde 8 milijonom delavcem, so leta 1947 povišali samo 5 milijonom. Na podlagi statistike nista dve tretjini delavcev dobili nobenega poviška.

Cene v Franciji se stalno dvigajo

PARIZ, 4. — Po uradnih podatkih so se cene na debelo v januarju povišale za 19.5%. List «Franc Tireur», objavlja razpravo o sedanjih cenah in jih primerja z onimi pred dvema letoma. S tem v zvezi zaključuje, da se je povečala draginja v zadnjih dveh letih za 300%.

Omejitev prodaje in zmanjšanje zalog bencina je med francoskimi potrošniki sprožila velike proteste. Tako je združenje zdravnikov senskega okrožja, ki prejema sedaj po zadnjih vladnih ukrepih samo 50% goriva, sporočilo javnosti, da odklanja vsako odgovornost za posledice, ki bodo zaradi te omejitve lahko nastale.

Glede na to obtožuje pariški tisk vlado, da vodi nespametno politiko. «Franc Tireur» piše, da morajo Francozi zaradi politike, ki jih vodi, v odvisnost ameriških trustov, trpeti danes pomanjkanje kuriva. «Humanité» pa ugotavlja, da je pomanjkanje goriva pripisati De Gaullovi politiki v vpraašanju Sirije in Libanona. S to politiko je žrtvovala Francija svoje koristi v dobro ameriške družbe «Irak Petroleum». Tudi vse naprave za vrtanje petrolejskih vrelcev v Franciji so bile prodane tujemu kapitalu.

Md tem se nadaljuje odvzem 5 tisoč frankovskih bankovcev. Blum še brani v socialističnem glasilu «Populaire» očitka, da je bil on pobudnik za ukrep glede teh bankovcev. Vso krivdo zvrača na Schumana in Mayerja.

Po poročilu agencije Telepress so londonski finančni krogi zaradi razvrednotenja franka še vedno v skrbeh. Določitev tečaja 312 frankov za dolar in 964 frankov za šterling je dovedlo do tega, da je šterling vreden samo 3 dolarje, čeprav je bil med ZDA in Veliko Britanijo določen uradni tečaj 4.03 dolarjev šterling. Iz tega razloga se bojijo angleški finančni krogi velikih špekulacij na škodo šterlinga.

List «Daily Mail» piše s tem v zvezi, da je razvrednotenje francoskega franka odložilo vprašanje zapadnega bloka, čeprav se je Bevin malo prej zavzel za politično enotnost zapadne Evrope.

„Claytonova šola" doživela poraz na Srednjem vzhodu

KAIRO, 4. — Britanski diplomatje za Srednji vzhod skušajo zaradi poraza Bevinovega načrta glede pogodbe z Irakom in Egiptom znova ustvariti vojaški blok arabskih držav pred odhodom britanskih čet iz Palestine.

Ameriško zunanje ministrstvo se je prvikrat neposredno udeležilo pogajanj. Kakor izjavljajo na ameriškem poslaništvu v Kairu, je ameriško ministrstvo glede Bližnjega vzhoda prepričano, da je tako imenovana «Claytonova šola» glede britanske zunanje politike na Srednjem vzhodu doživela polom. General Clayton, ki je minister v Kairu za arabske zadeve, je vodil od konca vojne tradicionalno politiko in skušal navezati arabske države v verigo pogodb, ki z ene strani samo imensko jamčijo neodvisnost ter dajejo z druge strani Veliki Britaniji pravico dobavljanja orožja, pošiljanja vojaških svetnikov in zopetne zasedbe vojaških baz «v primeru izrednega stanja».

Upor v Iraku proti pogodbi, ki jo je podpisal ministrski predsednik Saleh Jabr z Bevinom, in njegov sramotni beg iz države na dramatičen način uničujeta osnutek novega bloka, začrtanega po Claytonu, je še minuto pred ostavko Jabra izjavil Bevinu, da je upor samo «peščena nevihta v puščavi, ki ne bo trajala več ko tradicionalne tri dni».

Sedaj je kralj Ibn Saud prejel ameriški pristanek za novo pogodbo z Veliko Britanijo v zameno za izključno formalno prijateljsko pogodbo, sklenjeno leta 1927. Razgovori so se že pričeli.

Glavni namen nove pogodbe je, izkoristiti veliki prestiž, ki ga ima Ibn Saud med arabskimi narodi, da bi tako odpravil sporę v vodstvu arabske lige, ki so se do sedaj preprečili, da bi liga služila interesom tujega imperializma.

Domnevajo, da bo skupščina arabske lige, ki bo 7. februarja, razpravljala o sklenitvi regionalne pogodbe za obrambo arabske lige namesto ločenih pogodb med Veliko Britanijo in arabskimi državami posebej. Hkrati bodo tudi znova pregledali «pogodbo o neodvisnosti», ki sta jo v novembru 1945 sklenili Velika Britanija in Transjordanija.

V zameno za pogodbo nudi Foreign Office državam arabske lige večji izvoz orožja in jamstvo proti «sionističnemu ekspanzionizmu».

Iz Londona poročajo, da so bila pogajanja med angleško in transjordansko vlado za revizijo pogodbe iz leta 1947 prekinjena, in da se ne ve, kedaj se bodo nadaljevala.

„Živeci kljukasti križ"

DUNAJ, 4. — Dunajski tisk poroča, da se je skupina dijakov pri kopanju na obali pri Kloster Neuburgu polegla na pesek tako, da je sestavila kljukasti križ. Policaj, ki je to opazil, je dijake aretiral.

Sodišče, ki jih je sodilo, jih ni spoznalo za krive, kljub temu da so v stanovanju nekaterih od njih našli orožje. Dijaki zavoda, ki ga obiskuje ta skupina, pa niso priznali sodbe sodišča in so s svojimi protesti dosegli izključitev iz šole te skupine dijakov «živečega kljukastega križa».

PRAGA. — Ljudska skupščina je danes odobrila trgovinsko pogodbo med ČSR in ZSSR ter pogodbo o plovbi. Pogodba predvideva izmenjavo blaga za 50 milijard CK v prihodnjih petih letih.

Mukden pred padcem

Demokratična vojska je pretrgala vse zveze kuomintangove vojske z mestom — Razvoj kulture v notranji Mongoliji — Proglas kitajske demokratične lige

SEVERNI SENSI, 4. — Včeraj so demokratične sile pretrgale sleherno zvezo kuomintangove vojske z Mukdenom, ki je sedaj popolnoma izoliran.

Na južni fronti je osvobodilna vojska oddaljena 38 milj od Nankinga in 78 milj od Šangaja. Verjetno bo kuomintangova vlada proglasila izredno stanje v obeh mestih takoj po padcu Mukdena.

Ameriške sile in ameriško civilno osebje izpraznjujejo mandžursko mesto Chan Chun, ki je tudi obkoljeno po osvobodilni vojski.

Kitajski tisk poroča, da osvobodilna vojska napada mesto Shichishan pet milj zapadno od Pelpinga. Bitka v okolici Chingchouna je stopila v odločilno fazo. Kuomintangova vojska je izpraznila mesto Panshan na reki Yingfu.

Izvajanje agrarne reforme v notranji Mongoliji, ki šteje 2 milijona prebivalcev, omogoča tudi razvoj kulture. Vedno večje število otrok obiskuje šole in povečalo se je tudi število srednjih šol. Tiskajo se tudi številni listi v mongolskem jeziku.

Iz Hong-Konga poročajo, da je predsednik odbora demokratične lige, ki je bila postavljena izven zakona, izjavil, da ima liga namen vreči kuomintangovo vlado in zbrati v ta namen vse sile, ki nasprotujejo kuomintangu. V izjavi se izrekajo proti ameriški «pomoči» Kitajski, ki podpira nadaljevanje državljanske vojne.

Pristaniški delavci v Singapuru so odklonili razkladanje kanadskega parnika «Gulfside», ki je prevažal orožje za kuomintangovo vojsko.

«Force Ouvrière» spletkari

PRAGA, 4. — Francoska razkolniška skupina «Force Ovrière» skuša stopiti v stik z raznimi sindikalnimi organizacijami vzhodne Evrope. S tem, da predlaga izmenjavo informacij in sindikalne literature, skuša «Force Ovrière» najti pot, da bi prodrla v Svetovno sindikalno gibanje.

Češkoslovaška, madžarska in poljska sindikalna organizacija so te predloge odklonile.

MOSKVA, 4. — Zunanji minister Molotov je danes priredil svečan sprejem na čast romunski vladni delegaciji. Sprejema so se udeležili tudi trgovinske delegacije Jugoslavije, Bolgarije, Švice in Mongolije, ki so sedaj v Moskvi.

V ZDA se pripravljajo na izpraznitev Grčije?

ATENE, 4. — Listi poročajo o povečanem delovanju partizanov na področjih okoli Parnasa, in sicer v Beociji, Parnasidu, Doridi in Naupactiji. Zapadno od Tebe je večja skupina partizanov premagala posadko v Mavrommati. V noči 2. februarja je skupina partizanov napadla vas Gallikon v Makedoniji ter zažgala policijsko postajo in se nato umaknila.

V pristojnih krogih poročajo, da bo v Grčijo prišlo drugih 20 ameriških častnikov, tako da bo skupno število teh znašalo 70. Vodja ameriške vojake misije za «pomoč» Turčiji general Horace McBride in polkovnik Marshall vodja letalske misije sta prispela v Washington na posvetovanje. Posvetovala se bosta z ministrom Marshallom in z vojnim ministrom ter bosta poročala pred kongresom.

Poziv v Washington sta dobila zaradi odločitve, da se uredijo vojaške baze v Turčiji, preden bodo Američani zapustili Grčijo spričo zmag demokratične vojske. Turčijo smatrajo sedaj za tako važno postojanko, da bodo poslali letalske sile iz Nemčije, da tako ojačijo turško letalsko armado.

NOVI DELHI. — V Delhiju se nadaljujejo manifestacije proti članom organizacije Mahasabba. Danes so aretirali 70 oseb.

Šesti dan v St. Moritzu

Šved Lindh novi prvak v peteroboju, Francoz Oreiller pa v alpski kombinaciji — Avstrijka Beiser prva v ženski alpski kombinaciji

ST. MORITZ, 4.

Končna klasifikacija v modernem peteroboju: 1. Lindh (Svedska) 14 točk; 2. Grut (Svedska) 15 točk; 3. Haase (Svedska) 17 točk.

Končna klasifikacija v kombinaciji za ženske: 1. Beiser (Avstrija) 6.58 točk; 2. Fraser (ZDA) 6.95 točk; 3. Mahringer (Avstrija) 7.04 točk; 4. Celina Seghi (Italija) 7.46 točk.

Končna klasifikacija alpske kombinacije: 1. Oreiller (Francija) 3.27 točk; 2. Molitor (Švica) 6.44 točk; 3. Couttet (Francija) 6.95 točk.

Hokej: Češkoslovaška je premagala Avstrijo s 17:3; Poljska je premagala Italijo s 13.7; Švica je premagala Anglijo s 13:3.

Vlada ZDA se opravičuje poljski vladi

VARŠAVA, 4. — Vlada ZDA se je opravičila poljski vladi v zvezi z dvema protestnima notama poljske vlade, od katerih se prva nanaša na pristanek ameriškega vojaškega letala v Varšavi brez dovoljenja, druga pa na aretacijo diplomatične kurirke Borkowicz na ameriškem okupacijskem področju.

Clay govori o Nemčiji

PARIZ, 4. — Poveljnik ameriških zasedbenih čet v Nemčiji general Clay, ki je prišel danes v Pariz, je novinarjem izjavil, da je bila ameriška politika glede Nemčije vselej naklonjena njeni obnovi, zato da bi mogla zadoščati sama sebi. Zato so ameriški in angleški predstavniki ustanovili na frankfurtski konferenci nepolitičen organizem, ki naj bo dovolj sposoben, da izvede gospodarsko obnovo Nemčije, ki je hkrati po njegovem mnenju potrebna za gospodarsko obnovo Evrope. Clay je poudaril, da so dobave porurskega premoga potrebne za evropsko gospodarsko obnovo in da bo ameriška zasedba trajala toliko časa, dokler ne bo onemogočena vsaka nevarnost novega napada.

Demoralizacija Francove civilne garde

PARIZ, 4. — «Mundo Obrero» piše, da se v vrstah Francove civilne garde opaža vedno večja demoralizacija. Stevilni člani te garde prehajajo v vrste španskih partizanov.

ZDA NAJ NAPRAVIJO RED NAJPREJ V LASTNI HIŠI

TRUMAN SKUŠA PRIDOBITI GLASOVE ČRNCEV — ZAKONI O ENAKOPRAVNOSTI ČRNCEV ŽE OBSTOJAJO, TODA VLADA VODI NAJHUJŠO POLITIKO RASIZMA

NEW YORK, 4. — Predsednik Truman je naslovil na kongres poslanico, v kateri predlaga, naj kongres sprejme zakon o «enakosti pravic črncev» z belimi ljudmi. Vsakdo ve, tako piše ameriški napredni tisk, da obstojijo v ZDA že davno zakoni o enakopravnosti črncev, toda kljub temu vodi ameriška vlada proti črncem politiko najhujšega rasizma.

Urednik lista «Daily Worker» iz New Yorka Gates je poslal Trumanu pismo, v katerem ga poziva, naj izda samo ukaz, da je prepovedano vsako rasistično razlikovanje glede črncev od strani ameriške vojske; da naj se razveljavijo vse določbe o deportaciji vseh onih, ki so se zavzemali za pravice črnih žena in končno, da pozove vseučilišče v Oklahomi, naj spoštuje sklep ameriškega vrhovnega sodišča o pravici črnskih dijakov, da sa smejo vpisati tudi na vseučilišča. Gates sporoča Trumanu, da bo s tem onemogočil številna zločinstva proti črncem, razen če mu ne gre zato, da samo pridobi za predsedniške volitve glasove črncev, zanje pa ne stori nič.

Senatna komisija, ki proučuje zakonski predlog o vprašanju linčanja je zaslišala razne osebnosti. Demokratični senator Stennis je kritiziral tozadevni zakonski načrt in je izjavil, da je bil presenečen, ko je čital predvidene kazni za linčanje in za kraje, kjer so se dogodili dogodki «tako malega pomena».

Za Stennisom je pristopil pred senatno komisijo voditelj največje organizacije črncev White, ki je poudaril, da morajo napraviti ZDA red najprej v lastni hiši, preden učijo druge ljudi na svetu, kako naj upravljajo svoje zadeve. Ko je White še pripomnil, da so razni velikaši kot Rankin, Bilbo, itd največji sovražniki demokracije, so ga člani senatne komisije seveda ostro grajali, ker je napadel člane kongresa.

Marshall ni povedal nič novega

WASHINGTON, 4. — Zunanji minister Marshall je na tiskovni konferenci odklonil vsak komentar glede protestnih not, ki jih je Sovjetske zveza izročila ZDA o vprašanju ustanovitve letalskega oporišča v Mellahi pri Tripolisu, prisotnosti ameriških vojnih ladij v Sredozemlju in zaradi kroženja ameriških letal v Rumenem morju.

Nadalje je Marshall omenil, da ameriška vlada proučuje vprašanje morebitnih potreb Grčije in Turčije in da preudarja grški položaj v toliko, če je potrebna dodatna pomoč Grčiji. Podobno se je izjavil tudi glede Turčije.

O Danski je Marshall dejal, da so med to državo in ZDA v teku pogajanja o ureditvi vprašanja ameriških oporišč na Groenlandiji. Marshall je tudi odklonil odgovor o ponenu nedavne sovjetske note, ki se nanaša na dejavnost ameriške vojaške misije v Iranu.

Marshall je še izjavil, da mu ni znano, če bodo namestniki zunanjih ministrov razpravljali v Londonu tudi o ustanovitvi «tricone», ki naj združi ameriško, angleško in francosko zasedbeno cono v Nemčiji v eno samo ozemlje. O morebitnem sodelovanju Spanije pri Marshallovem načrtu je ameriški zunanji minister odgovoril, da zavisi od 16 evropskih držav, če bodo smatrale za umestno, da povabijo Spanijo k sodelovanju ali ne, da pa bo v škodo ameriške vlade, če ZDA ne bodo do 1. aprila odobrile gospodarske «pomoči» Evropi.

Jubilej prosvetnega društva „V. Vodnik" v Dolini

Letos avgusta bo 70 letnica ustanovitve prosvetnega društva «V. Vodnik» v Dolini. Tačas je bil v Dolini tudi mogočni tabor, ki se ga je udeležilo 20.000 Slovencev. Krivico, ki se nam gode danes so se nam od strani vladajočih Nemcev, godile tudi takrat. Zaradi tega so naši pradedje na mogočnih taborih (Dolini, Kubedu, Podgradu, Vižmarjih na Goriškem itd.) zahtevali svoje narodnostne, politične in gospodarske pravice. Naš narod je v tej borbi prekaljen in ne bo odnehal, dokler ne bo zmagal! Dokazal je, da se ne plaši internacij in ječe, bomb in granat. Premagali smo naciste in fašiste, a mi smo ostali in bomo vedno ostali na naši zemlji! Naši predniki so dobro vedeli, da je treba za tako borbo organizacij. Zaradi tega so že pred sto leti ustanovili v Trstu prvo «Slovensko čitalnico». Dežela je temu marljivo sledila in tako vidimo med prvimi Dolino, kjer je bila prav za prav že pred 90 leti ustanovljena «Čitalnica», a se je leta 1878 preosnovala v bralno-pevsko društvo «V. Vodnik».

Dolina hoče na dostojen način počastiti ta jubilej in se je nanj že sedaj pričela marljivo pripravljati. Vse naše organizacije od blizu in daleč opozarjamo, da je dan 29. avgust t. l. določen za proslavo 70 letnice prosvetnega društva «V. Vodnik» v Dolini.

O delovanju in razne zanimivosti društva «V. Vodnik» bomo priobčili v posebnem članku.

ZAM za zimsko pomoč brezposelnim

Tudi ZAM je hotela prispevati svoj delež ob priliki nabiralne akcije za zimsko pomoč brezposelnim. Skupno z drugimi organizacijami je Zveza antifašistične mladine sklenila, da pomaga po svojih močeh ogromnemu številu brezposelnih, ki živijo v težkih življenjskih razmerah. Mladinke so z manj kot tednu dni izdelale iz blaga približno 10.000 štiripersnih deteljic, s katerimi so potem v soboto in nedeljo nabirale prostovoljne prispevke. Prav posebno so se izkazali harmonikarji ladjedelnice Sv. Marka, ki so sodelovali na nedeljskem koncertu v Politeama Rossetti, katerega čisti dobiček je bil namenjen pomoči brezposelnim, kjer so s svojim igranjem navdušili prisotne poslušalce.

ZAM je dokazala, da je pravilno razumela pomen te akcije, dobro namreč ve, da je dolžnost vsakega mladega antifašista, da pomaga brezposelnim, ki zaman čakajo zaposlitve. Zato pa je nudila vso svojo pomoč odboru za zimsko pomoč brezposelnim.

Slava tovarišem, ki so žrtvovali svoje mlado življenje

Zveza borcev za idrijski okraj je organizirala 27. januarja v Cerknem žalno svečanost v spomin 47 tovarišev, udeležencev partijske šole, ki so padli na ta dan pred štirimi leti v Cerknem. Kljub slabemu vremenu se je zbralo veliko število ljudi iz bližnje in daljne okolice.

Svečanost, ki se je zaradi slabega vremena morala vršiti v dvorani, je otvorila tov. Cvetka. Rudniška sindikalna godba iz Idrije je zaigrala «Internacionalo», na to pa je spregovoril tov. France Bevk, ki se je udeležil kot zastopnik izvršilnega odbora OF. Sledilo je več recitacij, za zaključek pa je pevski zbor zapel žalostinko. Po svečanosti v dvorani so udeleženci v sprevodu krenili na bližnji hrib, kjer je spominska plošča na mestu, kjer jih je takrat največ padlo, od tam pa na pokopališče, kjer so položili na grobove padlih tovarišev vence.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Šole v delavske okraje!

Za Kolonkovec, Dolnje Rovte, Spodnjo M. Magdaleno-ena sama slovenska šola - Otroci se potikajo po cestah, ker jih šola dovoljno ne zaposli

Že mnogokrat smo poudarjali, da se sedanja okupacijska oblast briga le za interese centra, medtem ko se za delavske okraje in pa za vso tržaško okolico skoraj da ne briga in kaže, da zanjo sploh ne obstajajo. Dočim se v vseh naprednih državah vodi stanovanjska politika po določenem načrtu in je merilo za postavljanje novih stanovanjskih okrajev predvsem potreba in industrijalizacija dotičnega okoliša, ter se postavijo najprej javna poslopja, šole, domovi kulture in šele pozneje rastejo stanovanjska poslopja, pa VU v Trstu gradi nove stanovanjske hiše brez načrta.

Tako je sedaj pri Sv. Ani v novem stanovanjskem bloku 265 stanovanj, v katera so se že delno naselili ljudje. Pristojna oblast seveda ni vodila računa o tem, da bi se v tem delu mesta razvijalo tudi kulturno življenje tamkajšnjih prebivalcev niti da bi se tudi v drugih predelih zgradila šolska poslopja, ki bi bila tako silno potrebna. Za ves okraj, obsegajoč Kolonkovec, žavljsko mitnico, Sv. Soboto, Spodnjo M. Magdaleno in del Zgornje skoraj do Rovt, je ena sama šola in sicer pod pokopališčem pri Sv. Ani. Otroci morajo hoditi v vsakem vremenu celo po tri četrt ure daleč v šolo. Ze tak majhno šolsko poslopje pa sedaj nikakor ne bo zadoščalo, ko število prebivalcev stalno narašča. Ze doslej so bile v isti učilnici v slovenski šoli tri izmene, dočim so bile v italijanski celo štiri.

Vse kaže, da pristojne oblasti v Trstu zavestno zanemarjajo delavske predele tržaškega mesta in se še prav posebej ne zanimajo za tiste kraje, kjer je v večini slovensko prebivalstvo. Vojaške oblasti bi se morale držati vsaj ukazov, ki so jih same izdale, in sicer, da se morajo ustanoviti slovenske šole v vseh onih okoliših, kjer je vsaj pet in dvajset šoloobveznih otrok in kjer so bile slovenske šole leta 1944. Vsi starši dobro vedo, da je bila slovenska šola že leta 1944 na Kolonkovcu, katero je ustanovila Osvobodilna fronta. Prav tako bi morale oblasti poskrbeti tudi za italijanske šoloobvezne otroke, ker se dogaja, da se otroci potikajo po cestah prav zaradi tega, ker jih šola dovoljno ne zaposli. Nujno je, da šolske oblasti v Trstu rešijo to pereče vprašanje, ki ni le vprašanje za Sv. Ano in vso zgornjo okolico do Rovt, marveč je istočasno vprašanje šol v predmestjih sploh.

Na nasvet policijskega inšpektorja Ricata se je Fajdiga „žrtvoval", da bi s tem rešil gnezdo Oberdan

Pisun iz gnezda Oberdan se je včeraj zopet pokazal na zatožni klopi pred glavnim zavezniškim vojaškim sodiščem. Takoj ob začetku razprave so ga začeli zaslišavati. Obtoženi pisar Fajdiga je zatrjeval, da je na policijskem zaslišavanju rekel, da je on Venierju izročil bombe zato, ker je na ta način hotel razbremeniti teroristično gnezdo «Oberdan».

Predsednik Mc Colm je vprašal obtoženca, kdo mu je svetoval, naj tako napravi. Ta je odgovoril, da mu je to svetoval dr. Salvati, namestnik superintendenta civilne policije. Seveda, krožek je bilo treba odpreti na vsak način, zato je njegova osebna svoboda bila v tem primeru postranskega pomena. Inšpektor Ricato mu je baje na policiji dejal, naj se vede junaško, naj ne bo izdajalec, naj ne dopusti, da bi zaradi njega zaprli tak «kulturni krožek». Tacit Fajdiga se je zlokal, zavedal se je odgovornosti in se je samega sebe obtožil, da je dal bombe, čeprav to ni res, kakor je včeraj zatrjeval.

Zanimivo je, da je ta nadebudni pisar 24. decembra zginil v Trento, kjer je imel neke važne pogovore s tamkajšnjo Lego Nazionale. V Benetkah, kjer se je tudi potikal, je zvedel, da so v Trstu zaprli gnezdo «Oberdan». Prav v Benetkah je 1. januarja t. l. dobil telefonsko sporočilo iz drugega takega gnezda «Felluga», naj se takoj pokaže v Trstu. Res se je vrnil v Trst 2. januarja. Takoj je imel pogovor s funkcionarjem teh gnezd Glaucom Gabrom. S tem in še z nekim drugim podobnim tičem je šel k polkovniku Heareu, kjer so ga pa nato pridržali. Na vsak način obtoženec ni hotel ničesar natančnejšega povedati o telefonskem razgovoru, ki ga je imel s krožkom «Felluga». Sicer je vneti pisar popolnoma izključil, da bi kdo izmed članov krožka metal bombe, saj ni on niti dovolil, da bi člani krožka nosili na sedež nožiče (!). Ves čas, ko je na široko in dolgo čvekal, so se pisarju precej tresle roke in je le s težavo ohranil mirno kri.

Zanimivo je, da se je 21. decembra zjutraj, ko je metala bombe, prav vsa šovinistična svojat, včlanjena v «Oberdanu», potikala prav tam, v bližini gnezda in prav tedaj, ko je šla mimo partizanska povorka. Seveda je bil Tacit Fajdiga tam v bližini, toda prav v trenutku, ko so padale bombe, je bil že v nasprotni ulici. Tako je namreč včeraj pravil. Vendar pa se ni spominjal dobro, v kateri ulici je bil.

Ker je sedaj tak običaj, da so vsi teroristični kriminalci duševno omejeni, se je tega oprijel tudi odvetnik Pollucci, vendar pa ne trdi, da bi bil pisar Tacit Fajdiga, pač pa skuša dokazati, da je Venier, ki je povedal, da mu je Tacit dal bombe in da jih je metal, duševno revše. V ta namen je včeraj na sodišče privedel dr. Orlandinija, predstojnika otroške bolnice, in dr. Benevenijo Angela zdravnika iz jetnišnice Coronea. Oba dva sta povedala, da je Venier duševno omejen in da ima razum petletnega otroka.

Popoldne pa je v pomanjkanju boljših prič govorilo dvoje kaznjencev iz Coronea, med njimi celo nek obtoženčev nemški kamerad. Oba sta trdila, da je Fajdiga v jetnišnici povedal, da je zaradi tega notri, ker se je sam obtožil dejanja, ki ga ni izvršil. To pa samo zaradi tega, da bi rešil krožek Oberdan. Odvetnik Pollucci je že pripravil zdravnika Ferrija, psihiatra, da bi preiskal Venierja, toda zaman, sodišče je predlog odbilo.

Inšpektor Giga, ki je zaslišal Venierja, je povedal, da je ta naprej izjavil, da je na cesti pobral bombo, nato pa je popravil in izjavil, da mu jo je dal Fajdiga. Sledili sta dve ženski, ki sta hoteli prepričati sodišče, da sta videli skupino, ki je metala bombo. V isti sapi sta izjavili, da pod nobenini pogojem ni bil med njimi pisar Tacit. Na predsednikovo vprašanje, ali bi spoznali sedaj katerega izmed članov skupine, ki je tedaj metala bombe, sta obe takoj zanikali. Seveda velikega pomena tem dvem pričam ni nihče dal razen golobradih «mladeničev», ki so poslušali razpravo.

Pričal je tudi Sangalli Nino, član tega «kulturnega» gnezda, ki so ga tudi zaprli in potem na žalost izpustili. Nato je pričal znameniti Glauco Gaber, ustanovni član «Oberdana», sedaj izredni komisar pri tem gnezdu in podpredsednik podobnega «kulturnega» gnezda «Felluga». Pravil je vso storijo o krožku. Končno da bi rešil pisarja, se je v naivni komedijantski obliki skušal obtožiti samega sebe, da je on kriv vsega tega, ker je svetoval Fajdigi, naj se obtoži in naj se žrtvuje samo da reši krožek, kajti tako veleva ukaz domovine(!) Precej se je mož širokoustil, kako je baje odločno nastopal pri polk Heareu, naj ponovno odpre krožek, tako da ga je predsednik že hudomušno vprašal, ali je on ukazal odpreti krožek ali pa polkovnik. Razprava se nadaljuje v petek zjutraj.

DELLA SANTA PRED LJUDSKIM SODIŠČEM

Prvak fašistov v Škofijah noče priznati svojega fašističnega delovanja

Posledica njegovih ovajanj je bilo preganjanje, pretepanje, premestitve in konfinacije narodno zavednih ljudi

Včeraj se je pričel pred okrožnim ljudskim sodiščem v Kopru proces proti Della Santa Ivanu iz Škofij, fašistu že iz leta 1924, tajniku fašističnega «Dopolavoro» v Škofijah, ki je skupaj z Brevilijrjem Henrikom, Veljakom Domjom, Zupinom Andrejem, svojim bratrancem in z nekim Glavino zvesto in natančno izvrševal ukaze svojih «višjih» in preganjal narodno zavedne ljudi. V letu 1946 je bil 10 mesecev v zaporu in nato izpuščen na začasno svobodo.

Javni tožilec je prečital obtožnico, v kateri navaja vrsto dejanj, ki jih je Della Santa zakrivil kot zagrizen fašist. V svoji vnemi je šel tako daleč, da je «prijateljsko svetoval» materi priče Skorja Antona, naj odstrani iz konjske opreme — rdeče okraske.

Obtoženec je zanikal vsa očitana dejanja in priznal le nekatera, ki nimajo skoraj nobenega pomena. Pri zaslišavanju prič je utihnil in od časa do časa je iskal pomoči pri svojem branilcu.

O točnosti in resničnosti dejanj govorijo dejstva, ki so jih potrdile nekatere izmed številnih prič.

Priča Apollonio Karel je op'sal prizor z nekega plesa, ko ga je Della Santa poklical v posebno sobo in ga tam oklofutal in mu strgal rdečo kravato. Ko je obtoženec ponovno zanikal izvršeno dejanje, ga je zavrnil priča z naslednjimi besedami: «Nam je služil tisti prostor za garderobo, vam fašistom pa za pretepanje ljudi. Po zaslugi fašistov v Škofijah sem bil poslan k vojakom in nato v «Battaglione speciale», kjer sem bil vsega osem let».

Priča Čergolj Bolesiav iz Škof'j je omenil, kako je obtoženec v letu 1927 v neki gostilni nagovarjal navzoče, naj se vpišejo v fašistično stranko. Bratranec priče se je temu protivil in zato ga je začelo vodstvo stranke preganjati. Da si izogne sitnostim, se je preselil v Ameriko, kjer biva še danes.

Pričo Kuret Peter je obtoženec leta 1924 ovadil karabinerjem zaradi majhne rdeče zastave. Karabinerski marešalo ga je pri tem tako neusmiljeno pretepel, da še danes čuti bolečine v glavi.

Obtoženec je zanikal pričevanje

Literarni večer v Trstu

Slovensko-hrvatska prosvetna zveza je priredila sinoči ob 20 v dvorani grafikov v Trstu svoj tretji literarni večer.

Dr. Vladimir Bartol je čital svojo črtico «Dva stavka», ki nam prikazuje delo v ilegali. Za njim je čital dr. A. Budal črtico «Se kapljico», ki obravnava aktualne probleme nove meje. Zora Košutova-Jugova je prečitala svojo črtico iz delavskega mestnega življenja «Glad». Ivo Marinčič je čital odlomek iz svoje novele «Nino», ki slika življenje v koprski kaznilnici. Zdravko Ocvirk je recitiral sedem svojih najnovejših pesmi. Mara Samsa je čitala drugi del črtice «Hajka», ki nam slika enega izmed toliko prizorov partizanske borbe na Primorskem, in kot zadnji je nastopil dr. Boris Pahor s črtico iz življenja deportirancev v Nemčiji «Sto trupel in še eno».

Tega literarnega večera bi se morala udeležiti še pesnik Igo Gruden in pisatelj Jože Pahor, ki živita v Ljubljani. Ker pa jim zastopniki zapadne «demokracije» niso dali dovoljenja, da bi mogla priti pravočasno v Trst, sta morala recitirati iz njihovih del člana SNG Zlata Rodoškova, ki je čitala Grudnove pesmi: «Celica št. 5», «Talci», in «Ob materinj smrti» in Rado Nakerst, ki je čital zadnje poglavje iz romana Jožeta Pahorja «Matija Gorjan».

Literarni večer je prav dobro uspel. Stevilno občinstvo je pazno sledilo avtorskim podajanjem in je vse pisatelje nagradilo s ploskanjem. Zapadna demokracija pa je v svojim odrekanjem dovoljenja tržaškim pisateljem, ki živijo v Ljubljani, zopet pokazala, koliko ji je pri srcu slovenska kultura, katero bi najrajši utopila v žlici vode. Kakor pa je ta večer kljub njihovim oviram dobro uspel, bomo šli tudi preko vseh drugih ovir, ki jih bodo še postavili na naši poti. Naše ljudstvo ve, kaj hoče, in zato ker ve, bo tudi doseglo svoj cilj.

Danes bo literarni večer v Kopru, kjer bodo poleg pisateljev in pesnikov, ki so nastopili včeraj v Trstu, nastopili tudi gostje iz Ljubljane Igo Gruden ter Jože Pahor in Ludvika Kalanova ter Tone Batagelj, ki živita v Kopru.

Kratka seja občinskega sveta

Sinoči se je sestal občinski svet pod predsedstvom odvetnika Fortija na svojo redno tedensko sejo, ki je trajala samo 8 minut. Po odobritvi zapisnika zadnje seje so odobrili tudi razlastitev majhnega koščka zemljišča v Rocolu, ki ga bodo združili z drugimi zemljišči v bližini in tako ustvarili novo stavbišče. Vnesli so tudi nekaj sprememb v pravilnik za ribji trg na debelo in določili pogoje za vpis v seznam revežev.

Ko so tako izčrpali vse «velevažne» probleme, so nadaljevali seje pri zaprtih vratih.

Amerikance so presenetili

V torek popoldne je pristaniška policija nenadoma napravila ponovno preiskavo na ameriški ladji «Put. Joe E. Mann». Kar se mornarji niso prav nič nadejali tega nenajavljenega obiska, niso pravočasno poskrili črni borzi namenjenih cigaret in tako je policija dosegla 470 zavojev po 20 cigaret ameriške znamke. Med petimi mornarji, ki so jim blago zaplenili je bil najbolj oškodovan Jack Collett, kateremu so policaji odnesli kar 200 zavojev.

Truplo utopljene ženske Nesreča ali zločin?

Včeraj zjutraj so mornarji motorne barke našli v bližini ostankov «Rex-a» truplo utopljene ženske. Utopljenka je starejša ženska, med 55 in 60 letom in revno oblečena. Na desnem sencu ima rano. Truplo je bilo iztegnjeno kot da je bilo že na mrtvaškem odru. V desni roki je tiščala odprte škarje. Truplo so pripeljali v mrtvašnico, kjer bo sodna obdukcija ugotovila, ali gre za nesrečo ali zločin.

„Alabarda" v likvidaciji?

Delavci petrolejske industrije vztrajajo pri svojih zahtevah - VU dovolila nedeljsko sindikalno zborovanje

Delavci petrolejske industrije še vedno stavkajo po tri ure na vsako izmeno, ker delodajalci doslej niso hoteli sprejeti njihovih zahtev. Petrolejski delavci zahtevajo sklenitev enotne delovne pogod be za vso stroko, ne pa le za vsako podjetje posebej, kakor je bilo v navadi doslej.

V glavnem zahtevajo delavci enotno mesečno plačo za vse, poviške plač z ovirom na čas zaposlitve, daljše letne dopuste, plačo za vso dobo trajanja bolezni, če zbolijo na delu, posebno nagrado ki bi bila enaka 25% čistega dobička podjetja. Te zahteve vsekakor niso pretirane, če pomislimo, da je delo teh delavcev zaradi izpuhtevanja raznih strupenih plinov zelo nezdravo.

* * *

Vse kaže, da bo gospod Alberti likvidiral svoje podjetje «Alabarda». V mestu se širijo govorice, da je ta gospod že prodal iz Trsta nekaj strojev, iz česar se lahko sklepa, da misli vreči na cesto še zadnje delavce, ki so pri njem zaposleni.

* * *

Tudi borba proti odpustom v Konopljarni se nadaljuje z vso ostrino. Kakor smo že poročali, je posebna komisija delodajalcev, zastopnikov delavcev in departmana za delo obiskala tovarno, kjer je lahko ugotovila le to, da imajo vsi delavci dovolj dela.

Zastopniki delavcev so bili v načelu nasprotni vsakemu odpustu, končno so pristali, da bi bilo odpuščenih največ 20 delavcev. Predsednik komisije je zahteval, da jih odpuste 40, delodajalci pa še več. Jutri se komisija ponovno sestane in ravnatelj Konopljarne bo podrobneje pojasnil, kako misli reorganizirati podjetje.

* * *

Okupacijska vojaška uprava je dala dovoljenje za sindikalno zborovanje, ki bo v nedeljo ob 11.30 pri Sv. Jakobu.

Kultura — KNJIGE - GLEDALIŠČE - KONCERTI — RAZSTAVE-FILMI-KRITIKE-DROBTINE

Dve Cankarjevi deli v Češkoslovaški

Na Češkoslovaškem sta izšli za božič dve novi knjigi Ivana Cankarja in sicer prevod «Mojega življenja» v češčino in «Na klancu» v slovaščino.

Nekatere stvari iz «Mojega življenja» so bile pri Cehih že prevedene toda izdane v drugačnem okvirju. Prevedel jih je dr. Mohus Vybiral v zbirkah» Svate prijimani a jine pribehy» in «Crty in povidky». Zdaj je knjigo v celoti prevedel Jan Severin, ki je dalj časa živel v Trstu in Ljubljani. Knjiga je izšla v založni «Svet v Moraski Ostravi» pod naslovom «Muj život». Prevajalec je v celoti prevedel vse črtice in obdržal tudi isti vrstni red, kot je v izvirniku. Njegov prevod se odlikuje po izbranosti besedja in melodičnosti, vendar pa je mestoma Cankarjeva značilna dikcija zabrisana in nadomeščena z medlejšo, prepostejšo. Severin je tu pa tam grešil, ker slogovno ne poustvarja Cankarja, temveč večkrat spregovori Severin. Izvirnik na primer pravi: Le zdaleč mi je še ta hrib v spominu, troje pajčolanov je pred njim (str. 18). Prevod pa pravi: S svojim duševnim pogledom še vidim ta kraj pred seboj kakor na motni sliki (str. 22). Izvirnik dalje pravi, da so se jabolka kotalila «blatna po spolzki stezi» (str. 22), prevod pa «v blatu po bregu» (str. 19). Poleg tega ima prevod tudi napačno prevedene besede, ki jih prevajalec ni poznal. Namesto ošabne imamo hinavsko Vrhničanko. Ali pa je včasih v naglici zamenjal besede, ker je prehitro prevajal in bral koj za ko, viseli za vesele itd.

Slovaški prevod «Na klancu» pa v celoti ohranja duha Cankarjeve dikcije in sloga. Prevod je živ, lep in jezikovno bogat. Nepopolnosti so malenkostne.

Oba prevoda bosta še bolj pripomogla češkemu in slovaškemu narodu da spoznavanja velikega Cankarja.

A. Thomas „Mignon"

Snov Goethejeve Mignon je tako odmaknjena od današnjega časa in stvarnosti, da s svojo sentimentalnostjo in zasanjanostjo ne more imati več nobenega močnejšega učinka. Operni tekst sam je precej odmaknjen od Goethejevega originala in opisuje golo ljubezensko zgodbo med Viljemom, Filino in Mignon in s tem izgubi še tisto osnovno sestavino, ki jo ima delo v originalu in mu daje vrednost. Glasba sama je mehka in sentimentalna ter razkriva skladatelja, ki je bil čustveno zelo mehak in razen par arij ne odkriva nikjer globljih glasbenih problemov.

Naslovno vlogo je pela in igrala G. Simionato. Pokazala je poleg obsežnosti svojega bogatega in v vseh legah izenačenega glasu zelo lepo igro in bila res glavni steber vsega večera. Viljema je mehko in z dovoljnim liričnim poudarkom pel R. Moraro. D. Gatta ko Filina in A. Casinelli v vlogi Lotarija sta pokazala svoje pevske kvalitete, ki jih bosta v danih pogojih še razvila. Oba pa sta dala dosti izraza igralski strani svojih likov. V ostalih vlogah so nastopili še A.M. Canalli, O. Serpo in S. Maionica in lepo izpopolnjevali glavni solistični ansambl. Izvedbo opere je vodil dirigent U. Berrettoni in vlil v interpretacijo dela vso mehkobo in sentimentalnost, katere glasba še preveč nudi. Zbor je dobro pripravil R. Benaglio, režijsko pa opero dovolj razgibal D. Messina.

FIZKULTURA

Prijavljajte se za nedeljski tek čez drn in strn

V nedeljo 8. t. m. priredi športni odsek K. K. Col ILVA tek čez drn in strn za „Gerlančev pokal"

V nedeljo se nam obeta gotovo najlepši tek čez drn in strn tega leta. Športni odsek K. K. Col ILVA organizira ta tek za tako imenovani «Gerlančev pokal». Proga bo ista, kot jo je tekel pokojni lahkoatlet ter se bo vila po poljskih stezah, cestah, po ravnem in hribovitem terenu. Moška proga bo dolga 5000 m, medtem ko je ženska 800 m. V nedeljo bomo imeli priliko videti naše najboljše lahkoatlete, ki bodo šele v tej tekmi pokazali zdržljivost in zmožnost, kajti proga je izredno dolga in naporna. Trojici Col ILVA se bodo gotovo pridružili drugi atleti, ki žal do sedaj še niso mogli doseči onega uspeha, ki si ga žele oziroma kateri bi jim pripadal.

Začetek tekme za ženske bo točno ob 10, medtem ko se bodo moški spustili v borbo ob 10.30. Zbor tekmovalcev je določen za 9. uro v prostorih K. K. Col ILVE v Skednju.

Na razpolago so krasna darila. Najboljši moški in ženski ekipi bodeta obdarovani. Tudi prvih deset atletov moške in ženske skupine bo dobilo v priznanje spominska darila, medtem ko bo najmočnejše društvo, katerega tekmovalci oziroma tekmovalke bodo prišli v določenem času na cilj, prejelo isto tako pokal.

Ta tek je nekaka priprava in izbira naših najboljših atletov za sodelovanje v znanem teku čez drn in strn za pokal francoskega demokratičnega lista «Humanité», ki bo v Parizu, katerega se bodo udeležili tudi naši najboljši atleti včlanjeni v ZDTV. Zatorej naj bo to najboljše vabilo za naše športnike, da se tega nedeljskega teka udeleže in s tem pripomorejo k izbiri naših najboljših moči, katerim bo dano nelahko delo, namreč da v tujini častno branijo barve našega mesta in s tem istočasno pokažejo moč in razvoj ljudskega športa. Sportniki in športnice, na svidenje v nedeljo.

Košarka

Tekme v metanju žoge na koš

V nedeljo 8. t. m. bodo v Kopru tekme v metanju žoge v koš, ki so v jeziku košarkarjev znani kot osebni streli. Ta tekma bo veljala za naslov najboljšega strelca Tržaškega ozemlja.

Te tekme bodo v nedeljo popoldne v telovadnici v Kopru ter se bodo začele ob 16. Vsi igralci naših ekip košarke so vabljeni, da se teh udeleže. Isto tako bodo tekme v dvojici, ki morata biti člana ene in iste ekipe. Vsak tekmovalec ima pravico do petih strelov v razdalji osebnih strelov kakor predvideno po pravilniku košarke. Igralci, ki bodo dosegli najmanj 3 točke bodo imeli pravico do tekmovanja v finalu, ki bo med osmimi igralci. Zmagovalec bo tisti, ki bo z desetimi poskusi dosegel največ košev (golov). V primeru, da nekateri igralci dosežejo enako število točk, se bo tekma ponovila med istimi kandidati za prvo mesto.

V tekmovanju dvojic bosta oba igralca imela pravico do 5 strelov. Štiri najboljše ekipe bodo imele pravico do finalnih tekem. Zmagovalna ekipa bo ona, ki bo v 16 strelih dosegla največ zadetkov.

Vpisnino lir 50 za posameznika in 100 lir za par sprejema dnevno tajništvo odseka za košarko pri ZDTV v ul. Macchiavelli 13/II.

Ostala navodila glede potovanja v Koper, hrano itd. daje omenjeno tajništvo.

Obvestila

Tajništvo koprskega odseka ZDTV vabi vodje istrskih fizkulturnih društev, da se udeleže sestanka, ki bo v petek 13. t. m. ob 9 v sedežu ZDTV v Kopru (bivša hiša Senica) zaradi izredno važnih problemov.

Prvemu porazu bodo sledili drugi?

Enajstorica F. D. Skednja je v nedeljo prvič v tem prvenstvu okusila grenkobo poraza. Kljub temu neuspehu pa se je tej enajstorici posrečilo do konca prvega dela našega največjega nogometnega prvenstva v ostri borbi z Magdaleno obdržati si prvo mesto z eno točko naskoka pred imenovano nasprotnico. Bo tudi v drugem delu prvenstva na istem mestu? Bo prvemu porazu sledil drugi, tretji itd.?

KOLEDAR

Četrtek 5. februarja
Agata, Dobrana
Sonce vzhaja ob 7.21, zahaja ob 17.14. Dolžina dneva 9.53. Luna vzhaja ob 4.28, zahaja ob 12.41.

Jutri 6. februarja
Dora, Stazika

Spominski dnevi

1524 se je rodil v Lizboni Luiz de Camoes, portugalski pesnik.
1944 je vdrlo enajst partizanov v idrijski rudnik živega srebra. Minirali so enajst črpalk ter rudnik za delj časa onesposobili.

PRESKRBA

Vpisovanja za vsa racionirana živila za marec-junij. Do 17 t. m. morajo biti dokončana vpisovanja za vsa racionirana živila po potrošnikih mesta in podeželja na navadne in dodatne živilske nakaznice vstevši AVISS.

Za vpisovanje prednostnih živilskih nakaznic bomo objavili v naslednjih dneh.

Trgovci, ki še niso dvignili registra potrošnikov so vabljeni, da to store tekom dneva.

Milo za tovarniške menze in kuhinje. Vpisanim v tovarniške menze in kuhinje je na razpolago majhna količina mila. Naročila sprejema Sepral začenši s 6. t. m. Cena: 60 lir za komad (300 gr).

Delitev drv za brezposelne potrebne in upokojence. V tržaški občini bodo dodelili brezposelnim, potrebnim in upokojencem ter onim, ki imajo dodatne živilske nakaznice AVISS po sto kg drv za kurjavo po nižji ceni. Dolga, nerezana bodo po 600 lir stot, kratko rezana pa po 700 lir. Drva se lahko kupijo pri trgovcih na drobno v ulicah, Cologna, Parini, Madonna del Mare in Istrski ul.

ENOTNI SINDIKATI

Enotni sindikati priredijo danes 5. t. m. ob 20 strokovno kmetijsko predavanje za Boljunec in okoliške vasi. Predava dr. Oblak. Vabljeni vsi v čimvečjem številu.

Zveza kina in gledališče. V petek 6. t. m. ob 19.30 seja upravnega odbora na sedežu.

Zveza bančnih nameščencev. V soboto 7. t. m. ob 18.30 seja upravnega odbora na sedežu.

Zveza stavbincev. Danes ob 18 sestanek upravnega odbora in zaupnikov na sedežu. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

Zveza zavarovalne stroke. Danes ob 18.30 v ul. Zonta seja upravnega odbora.

Zveza kemikov. Danes ob 20 v ul. Zonta seja upravnega odbora.

Prevozniška stroka. V petek ob 19 v ul. Zonta 2 seja upravnega odbora.

Tiskovni urad. Danes v ul. Imbriani 5 ob 17.30 seja upravnega odbora.

SKUPŠČINA USLUŽBENCEV ACEGATA. Vsi uslužbenci ACEGATA so vabljeni, da se udeleže skupščine, ki bo danes ob 17 v ul. Conti 11. Na dnevnem redu je vprašanje podjetniške živilske zadruge in drugi sindikalni problemi.

ŠOLSTVO

RODITELJSKI SESTANEK IN PREŠERNOVA PROSLAVA v Dijaškem domu, ki sta bila napovedana za 8. t. m. sta preložena na nedeljo 15. t. m. ob 9.

PROSVETNA DRUŠTVA

Prosvetno društvo v Nabrežini priredi v petek 6. t. m. literarni večer sodobnih primorskih književnikov, na katerem bodo brali iz svojih del dr. Vladimir Bartol, dr. Andrej Budal, dr. Boris Pahor in Zdravko Ocvirk.

V nedeljo 8. t. m. bo v dvorani Delavske športne zveze v ul. Conti 11 gledališka predstava, pri kateri bo delavska gledališka skupina iz Ižole podala dve krajši komediji, in sicer Selvaticija «I orecini de festa» in Pittanija «El primo citadin».

RAZNO

V četrtek 5. t. m. ob 17 uri naj se zberejo vsi dijaki ZAM iz šol «Da Vinci», «Volta», «Nautico» in slovenske trgovske šole na sedežu mestnega mladinskega odbora na trgu Ponterosso 6-II, kjer bodo izvolili delegata, ki bo odpotoval z delegacijo ZAM v Genovo na kongres italijanske delovne mladine.

Planinsko društvo — Trst priredi v nedeljo 8. t. m. smučarski izlet v Sappado. Vpisovanja v trgovini Pirc in Visin.

Rojstva, smrti in poroke

Dne 4. februarja 1948 se je rodilo v Trstu 10 otrok, umrlo je 6 ljudi, porok pa je bilo 6.

CERKVENE POROKE: uradnik Stellio Rovatti in zasebnica Leonarda Castriotta, mornar Peter Lusina in zasebnica Guerrina Genzo, uradnik Ivan Copič in zasebnica Annunziata Bassi, šofer Vinicio Lenarduzzi in delavka Amalija Gregori, uradnik Aldo Loverre in zasebnica Elsa Serafini, radiotehnik Ferruccio Pellizzoni in zasebnica Lilijana Ciari, natakar Peter Markovič in zasebnica Antonija Pozzetto, eletromehanik Humbert Perat in zasebnica Ardemia Sbaizero, šofer Laurence Bond in zasebnica Valerija Cebron.

UMRLI: 65-letni Ugo Marcovigi, 1 leto stari Livij Venutti, 58-letni Karel Crivillie, 81-letna Marija Majcen, 51-letna Ana Lazzarini, 65-letni Jože Zigliotto.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Četrtek 5. februarja ob 20: O' Neill: *Ana Christie.* Gostovanje pri Sv. Ivanu (Skamperle). V vlogi Christa gostuje Kovič Pavle, član SNG v Ljubljani.

Petek 6. februarja ob 20: Prešernova proslava v Kinu ob morju. Na sporedu je poleg govora in recitacije tudi uprizoritev drame Ivana Cankarja *«Kralj na Betajnovi».* V vlogi Kantorja gostuje Pavle Kovič, član SNG v Ljubljani.

V četrtek 5. februarja ob 14 bo v prostorih uprave SNG (S. Vito 17) informativni sestanek gojencev igralske šole, na katerega vabi uprava tudi tiste, ki se žele vpisati v šolo, a se še niso prijavili za sprejemni izpit.

KONCERTI

Tovarniški koncerti za sklad zimske pomoči. Center italijanskih kulturnih krožkov organizira sledeče koncerte po tovarnah v sklad zimske pomoči: V Tovarni strojev, petek 6. t. m. ob 15.30; v Tržaškem arzenalu, sobota 7. t. m. ob 11.30; v tovarni piva Dreher, sobota 7. t. m. ob 12; v Telve, sobota 7. t. m. ob 20.

Mladinski ples v „Poligrafici"

Ker noče zaostajati za drugimi v nabiranju prostovoljnih prispevkov za nakup mladinskega tiskarskega stroja, je tržaška mladina sklenila, da priredi v soboto 7. t. m. v krožku «Poligrafici» mladinski ples. Da bi ta ples čim lepše uspel, so mladinke sektorja II. okraja sklenile, da okrasijo samo dvorano in poskrbijo tudi za dobro delovanje bufeta. Zabave in veselja torej ne bo primanjkovalo. Kar je geslo mladine «Vse za mladinski linotyp», pričakuje mladina, da se bodo tega plesa udeležili vsi tržaški mladinci in mladinke.

DAROVI IN PRISPEVKI

Za tov. Kočjančiča darujejo: skupina tovarišev menze v Domu pristaniških delavcev 1790, tov. Avbe in Godina Valerio po 100 lir, Smovič Anton in Kaluža Rudolf po 50 lir. Rigutti Ivan 30 lir, Godina Slivestar 35 lir, prebivalstva Trebče 2842, nekaj tovarišev vas Briščiki 570, pioniri iz Ban 200 lir, prebivalstvo Prosika 3220, prebivalstvo Kontovela 2720, prebivalstvo Padriča 1540 lir.

Radijski spored

TRST II (m 236, Kc 1474)
v četrtek 5. februarja

11.30. Reproducirana glasba. 12.00. Sodobna Anglija. 12.10. Slovenske pesmi. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Lahka glasba. 13.30. Ruske pesmi. 14.00. Pestra glasba. 14.15. Pregled tiska. 14.29. Čitanje sporeda. 14.30. Zaključek. 17.30. Plesna glasba. 18.00. Pravljice za otroke. 18.15. Razni štrumenti. 18.30. Ženska oddaja. 19.00. Koncert za čello: Gasperini Nereo. 19.30. Vaški kvintet. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Slovanska zgodovina v glasbi. 20.45. Slovenščina za Sl